

Abstrakt (česky)

Práce snaží se na řadě vybraných příkladů, uvedených z širšího evropského kontextu, přes konkrétní úlohy české architektury, po výčet stavební činnosti v tehdejší Praze, obecnějších i specifických rysech církevních staveb raného novověku, vykreslit celkový obraz a vystihnout charakter tehdejší architektonické produkce, vázané s historizujícími projevy.

Tyto historismy, navazují přímo na pozdní gotiku, z níž integrálně vychází, a projevují se pak kontinuálně, coby zvláštní stylový modus, zastupovaný především konzervovanými gotickými formami v prostoru s liturgickou funkcí, vedle obecně převládajícího slohu (renesance, manýrismu, baroka), až do 18. stol. Je proto sledován již moment a způsob přijímání renesance v zaalpi, s nímž souvisí vyhraňování výrazu sakrální architektury. Dále jsou probírány jednotlivé možnosti jejich ideového opodstatnění i výtvarného pojetí. Nakonec je učiněn pokus ozřejmit jejich vztah k manýrismu, v jehož kontextu dochází ke kvantitativnímu i kvalitativnímu vzestupu historizujících, především právě gotizujících projevů.

Tuzemské stavby, sledované zhruba od poloviny 16. stol. do počátku třicetileté války, jsou rozděleny ve třech skupinách, zastupujících základní stavební úkoly tehdejší sakrální architektury: farní kostely, hřbitovní kostely a zámecké kaple. Další typy staveb a skupiny vázané spíše stylově, osobou stavebníka či stavitele jsou představeny v doplňující kapitole.

V Praze je podán kompletní výčet stavební činnosti. Převládají obnovy starších staveb, které jsou téměř výhradně svázány s pogotickým projevem. Mezi ojedinělými novostavbami, které do vydání Rudolfova Majestátu náboženských svobod (1609) realizují pouze katolíci, se poměr historizujících a soudobými formami pojatých staveb vyrovnává. Dva nejvýmluvnější stavební podniky, zastupující sledovaný fenomén, kostel sv. Rocha, založený císařem Rudolfem II ex voto za odvrácení moru roku 1599 a monumentální chrám sv. Salvátora, realizovaný po Majestátu staroměstskými luterány, jsou probrány v hlubší analýze v pokusu zapojit do kontextu popisovaného jevu.